

Mál nr. 284/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Slysatrygging launþega.

Nafn vátryggingartaka (X)

Gildissvið vátryggingar.

Gögn.

1. Málskot dags. 8. ágúst 2024, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V, dags. 29. ágúst 2024, ásamt fylgiskjali.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi lent í tveimur slysum, annars vegar þann 8. janúar 2023 og hins vegar 18. janúar 2023 í vinnu sinni hjá X. Vegna líkamstjóns sem M hlaut í slysunum hefur hann gert kröfu um bætur úr slysatryggingu launþega og fer fram á að uppgjör bóta fari fram á grundvelli skaðabótalaga. Í málskoti rekur lögmaður M samskipti sín við starfsmenn V vegna slysanna og telur að starfsmenn V hafi viðurkennt rétt M til bóta úr tryggingunni og að uppgjör skuli fara eftir almennum reglum skaðabótaréttarins, sbr. ákvæði 8.9.1.1. í kjarasamningi X og Sameykis. Fram kemur í ákvæði 8.9.1.1. í kjarasamningi að við mat og uppgjör kröfu gildi almennar reglur skaðabótaréttarins. Þar af leiðandi skuli mat á varanlegum afleiðingum slysanna beggja fara fram á grundvelli skaðabótaréttarins. Í málinu liggi ljóst fyrir að í gildi var trygging frá 1. janúar 2023 hjá V. Samkvæmt skírteini gildir sú trygging fyrir launþega skv. kjarasamningi. Þá segir í kjarasamningi að við mat og uppgjör gildi almennar reglur skaðabótaréttarins. Þá sé sérstök áritun á skírteini sem tekur sérstaklega fram að innifalin í tryggingunni séu tjon sem verða ef starfsmenn slasast vegna starfa sinna í varnarátökum við skjólstæðinga X. Verði ekki annað séð en að M hafi verið tryggður þegar slysin áttu sér stað og hann hafi slasast í átökum við skjólstæðinga og ber því að gera málin upp á grundvelli skaðabótalaga. Samkvæmt andskýringarreglunni ber að skýra umdeilanleg og óljós samningsákvæði sem samin eru einhliða þeim í óhag sem samdi þau. Ef ætlunin var hjá varnaraðila að uppgjör slysa líkt og málskotsaðili varð fyrir ætti ekki að gera upp á grundvelli skaðabótareglna þá var honum í lófa lagið að setja slíka fyrirvara á skírteini.

V segir í bréfi sínu til nefndarinnar að bótaskylda hafi verið samþykkt úr hefðbundinni slysatryggingu launþega vegna beggja tjónsatvikanna. Ágreiningurinn byggist á misskilningi sem grundvallast fyrst og fremst á heiti tveggja trygginga sem í gildi voru hjá V. Til að byrja með hafi X fengið hefðbundna slysatryggingu launþega. Það hafi ekki verið fyrr en 27. janúar 2023 sem vátryggingarsamningur komst á milli V og X þar sem hlutlæg ábyrgð er innifalin. Verði með engu móti séð að V sé bótaskyld skv. hlutlægi ábyrgð enda var ekki trygging í gildi á slysdögunum tveimur þ.e. 7. janúar 2023 og 18. janúar 2023. Lögmanni M var tilkynnt um þetta strax í byrjun er málið var tekið til meðferðar.

Álit.

Í grein 8.9.1.1. í kjarasamningi Sameykis, stéttarfélags í almannatjónustu og X, með gildistímann 1. mars 2019 til 31. mars 2023, kemur fram að verði starfsmaður fyrir líkams- eða munatjóni í starfi sínu við að sinna einstaklingi sem að takmörkuðu eða engu leyti getur borið ábyrgð á gerðum sínum, skal honum bætt það tjon sem hann verður fyrir vegna starfs síns. Við mat og uppgjör kröfunnar gilda almennar reglur skaðabótaréttarins. Í bókun 3 við kjarasamninginn kemur fram að X muni vinna að því að tryggja starfsmenn sína fyrir slíkum bótarétti, með því að gera hann að hluta af þeim vátryggingum sem félagið hefur. Skal þeirri vinnu lokið fyrir 1. maí 2021 og nýtt fyrirkomulag taka gildi þá.

M varð fyrir líkamstjóni á vinnutíma annars vegar hinn 8. janúar 2023 og hins vegar hinn 18. janúar 2023. Á þeim tíma var X með í gildi slysatrygging launþega hjá V. Á skírteini vátryggingarinnar sem tók gildi 1. janúar 2023 er áritað „*Innifalin í vátryggingu þessari eru tjon sem verða ef starfsmenn slasast, vegna starfa sinna, í varnarátökum við skjólstæðinga vátryggingartaka. Hlutlæg ábyrgð ekki innifalin.*“

V hefur lagt fram vátryggingaskírteini þeirrar tryggingar sem tók gildi 27. janúar 2023, þar er áritað: „*Innifalið í vátryggingu þessari eru tjon sem verða ef starfsmenn slasast, vegna starfa sinna, í*

varnarátökum við skjólstæðinga vátryggingartaka, sbr. ákvæði 8.9.1.1 í kjarasamningi Klettabæjar og Sameykis. Vátryggingin tekur einungis til tjóna sem verða eftir að vátrygging þessi tekur gildi, frá og með 27.01.23. “ Við samanburð á þeim tveimur vátryggingaskírteinum slysátryggingar launþega sem X var með hjá V verður ekki annað séð en að orðalag þeirra sé mjög sambærilegt. Orðalagið „í varnarátökum við skjólstæðinga vátryggingartaka“ er notað í báðum tilfellum þrátt fyrir að V hafi sagt í samskiptum sínum við lögmann M að áritun þessi eigi við undanþáguákvæði greinar 7.a. í skilmála vátryggingarinnar en ekki grein 8.9.1.1. Telja verður að orðalag þessarar áritunar sé til þess fallið að valda misskilningi. Nærtækara hefði verið að vísa til ákvæðis kjarasamningsins eða vátryggingarskilmála sem verið er að undanskilja. Hallann af óskýru orðlagi skírteinis og skilmála ber V, sbr. túlkunarreglu 1. mgr. 36. gr. b. laga um samningsgerð, umboð og ógilda löggæringa nr. 7/1936 og almenna andskýringarreglur samningaréttarins. Þá benda samskipti lögmanns M við V til þess að misskilnings hafi gætt í samskiptum aðila sem m.a. má rekja til ónákvæms orðalags fyrrgreindra vátryggingarskírteina og einnig til orðalags í tölvupósti V til lögmannsins þann 27. júní 2023 þar sem segir: „Félagið hefur skoðað þetta betur og það er rétt hjá þér, smá misskilningur hér hjá okkur. Við munum stofna þetta í slysátryggingu launþega sem [X] hefur hjá félaginu. Læt fylgja með það skírteini sem var í gildi á þeim tíma sem um ræðir.“ Vill nefndin af því tilefni minna á þær skyldur vátryggingafélaga að veita tjónþolum fullnægjandi upplýsingar um bótarétt sinn sbr. 12. gr. b. laga um vátryggingarsamninga.

Þrátt fyrir ofangreint er ekki unnt að líta framhjá því að ákvæði 8.9.1.1. felur í sér hlutlæga ábyrgð X á líkams- og munatjóni starfsmanna sem þeir verða fyrir við tilteknar aðstæður við vinnu sína. Á vátryggingaskírteini slysátryggingar launþega sem í gildi var á slysdögum er að finna áritun sem undanskilur hlutlæga ábyrgð. Áritun á vátryggingaskírteini er hluti vátryggingaskilmála tryggingarinnar. Með vísan til alls ofangreinds telst M ekki eiga rétt á bótum skv. skaðabótalögum úr slysátryggingu launþega X hjá V. Í úrskurði þessum er ekki tekin afstaða til greiðsluskyldu X á grundvelli kjarasamnings.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum á grundvelli skaðabótalaga úr slysátryggingu launþega hjá V.

Reykjavík, 24. september 2024.
rafræn undirskrift

Sóley Ragnarsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir